

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENME STRATEJİLERİNİN BELİRLENEREK BÖLÜMLERE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

Öğr.Gör. Sekvan Kuzu
Mustafa Kemal Üniversitesi
skuzu@mku.edu.tr

Öğr.Gör. Fatih Balaman
Mustafa Kemal Üniversitesi
fatihbalaman2010@gmail.com

Öğr.Gör. Murat Canpolat
Mustafa Kemal Üniversitesi
mcanpolat@mku.edu.tr

Özet

Öğrenmede önem arz eden strateji kullanımı, gelecek nesilleri yetiştirme sorumluluğundan dolayı öğretmen adayları için çok önemlidir. Çalışma, öğretmen adayları öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanmalarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 322 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Çalışma sonunda öğretmen adaylarının en çok Öğrenmeyi İzleme Stratejilerini en az da Örgütlenme Stratejilerini kullandıkları, öğrenme stratejilerini bayan öğrencilerin erkeklere göre daha fazla kullandıkları ve öğrenme stratejileri kullanımının bölümlere göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Öğrenme stratejileri, öğrenme stilleri, eğitim fakültesi.

THE COMPARATIVE ANALYSIS OF DEPARTMENTS ON LEARNING STRATEGIES FROM THE FACULTY OF EDUCATION BY DETERMINING THE LEARNING STRATEGIES

Abstract

The strategy using which is very important in learning is more important for the teacher candidates as they are responsible for educating the future generations. This study was done in order that the teacher candidates can determine the using of students' learning strategies. It was executed over the students in number 322 who are from Mustafa Kemal University Education Faculty. As to the result of this study, it was determined that that the teacher candidates use the Monitoring Strategies in learning at most and the Organising Strategies at least, and it was also found that the female students use the learning strategies more that the male students, and the using of learning strategies vary from departments to departments

Key Words: Learning strategies, learning styles, education faculty.

GİRİŞ

Öğrencilerin öğrenme stillerine uygun şekilde eğitim almaları, o alanlarda daha başarılı olmalarını sağlarken, öğrenme stiline uygun olmayan bir şekilde eğitim almaları kaygı düzeyinin yükselmesine, güven ve başarı düzeyinin düşmesine neden olabilir. Öğrenmeyi öğrenme ancak öğrencinin sorumluluk almasıyla, kendi öğrenme stiline bilincinde olması ve hayata geçirmesiyle mümkün olabilir(Köse, 2010).

Bireyler belli bir hedefe ulaşmak için belli bir yol veya yollar izlerler. Bu yollar strateji kavramı ile açıklanmaktadır(Köse, 2010). Strateji kavramı öğrenme amaçlı düşünüldüğünde öğrenme stratejileri, öğrenilecek bilginin en kısa ve kolay yoldan öğrenilmesinde öğrencinin kullanacağı yöntem ve teknikler olarak

tanımlanmaktadır(Tay ve Taşdemir, 2007). Öğretmen öğrenmeyi öğretirken, öğrencisini çok iyi tanımalı, öğrenme stratejisini bilmeli ve buna uygun hareket etmelidir. Özellikleri iyi bilinen öğrenciler öğrenme stillerine göre gruplanabilir, öğrencilerin öğrenme stratejilerine göre öğretim strateji, yöntem, teknik ve stiller belirlenebilir, öğrencilerin başarılarının artmasında etkin rol üstlenilebilir(Köse, 2010).

Çağdaş öğretim yöntemleri öğrencilerin merkezde olduğu, öğrencilere daha fazla sorumluluğun yüklendiği, önceki öğrenmeler ile ilişkilerin kurulduğu yöntemlerdir. Günümüzde öğrenilmesi gereken bilgi yükünün arttığı düşünülürse belli stratejileri kullanarak öğrenmek zorunluluk haline gelmiştir(Vural, 2011). Öğrenmede stratejilerin kullanımı, akademik başarının artması için önemli bir araçtır(Tay ve Taşdemir, 2007; Baş, 2012). Ayrıca öğrenme stratejilerinin kullanımı öğrencilerin derse karşı tutumlarını da değiştirebilir, öğrencilerin tutumlarına olumlu yönde katkı sağlayabilir(Baş, 2012). Öğrenme ve öğrenci birbirinden bağımsız düşünülemez olduğundan öğrenme sürecinde öğrenci aktif rol almalı, kalıcı öğrenmeyi sağlamada öğrenme stratejilerini kullanmalıdır(Yamaç ve Ocak, 2011).

Farklı öğrenme stratejileri sınıflandırmaları yapılmışsa da genel olarak üzerinde durulan öğrenme stratejileri; Tekrarlama(Yineleme) Stratejileri, Anlamlandırma Stratejileri, Örgütlenme Stratejileri, Anlamayı İzleme Stratejileri, Duyuşsal Stratejilerdir.

Yineleme(Tekrarlama) Stratejileri; özellikle bir şiirin, matematiksel bir formülün, önemli bir sözün öğrenilmesinde kullanılabilir. Altı çizilen bir metin tekrar yazılı hale getirilmek istendiğinde tüm altı çizilen metin değil artık daha önemli kısımlar yazılabilir(Oral, 2011). Bu strateji öğrenenin dikkatini belli noktalara çekerek önemli görülen konuların üzerinde daha fazla durulmasını sağlar, sonraki öğrenmeler için öğrenilen bilgi ön bilgi olarak kullanılır(Köse, 2010). Tekrar stratejisi öğrencinin kendisine sunulan bilgiyi sıralayarak bu bilgileri tekrar etmesi ve nihayetinde bilginin bu yolla bellekte kalması esasına dayanır. Bilgiyi yüksek sesle okuma, metnin altını çizme gibi taktikler tekrar stratejisinin kullanılarak öğrenilecek bilgileri vurgulama ile yapılan taktiklerdendir. Tekrar stratejisi çoğunlukla basit, temel kavramların öğrenilmesinde kullanılırken karmaşık bilgilerin öğrenilmesine temel oluşturur(Küçük, 2010). Tekrarlama stratejileri küçük yaşlardan başlayarak devam eden ve sıkça kullanılan stratejilerdendir. Fazla bilişsel beceri gerektirmeyen bu stratejinin kullanımının kolay olması tercih edilme nedenlerindedir(Demir, 2013).

Anlamlandırma Stratejileri; Yeni bir kavram veya olgu öğrenilirken ön bilgiler harekete geçirilir, ön bilgilere dayalı olarak yeni kavram veya olgu anlamlandırılır(Gündoğmuş, 2013). Anlamlandırma stratejileri öğrenilecek bilgi uzun süreli bellekten geri getirilen bilgi ile bütünleştirilerek gerçekleştirilir. Zihinde oluşturulan yeni bilgiler imgelerle ilişkilendirilir. Ezberlenen bilgiye göre daha kalıcı özelliktedir(Köse, 2010; Tunçer ve Güven, 2007). Bu stratejide kanca, anahtar kelime, soru cevap teknikleri kullanılır, birey kendine göre basit tanımlamalar yapabilir. Yapılandırmacı yaklaşımın kullanıldığı öğrenme ortamlarında anlamlandırma stratejileri sıkça kullanılır. Konuyla ilgili soru sorarak cevaplamak öğrenende kalıcılığı artırır. Bu nedenle çoğu öğretimsel materyallerin sonunda soru-cevap kısmı yer almaktadır.

Örgütlenme Stratejileri; Öğrenilecek bilgiler belli özelliklerine göre gruplandırılarak, anlamlandırarak organize edilir. Önemli bilgilerin not alınması, özetlenmesi, anahtar sözcüklerin kullanılması, bilginin öğrenci tarafından yeniden organize edilmesi şeklinde uygulanır. Okunan metin kenarına not alınabileceği gibi başka bir kağıda bilgi yeniden organize edilerek de yazılabilir. Özetlemede bilgi yeniden organize ederek uzun süreli bellekte kalıcılığı kolaylaştır(Senemoğlu, 2010). Karmaşık konuların öğrenilmesinde etkili olan örgütlenme stratejilerinde şemalar oluşturma, tablolaştırma, konunun ana hatlarını çıkarma gibi teknikler kullanılır(Tunçer ve Güven, 2007).

Anlamayı İzleme Stratejileri; Öğrenci konunun özelliğine göre farklı öğrenme durumları ile karşılaştığında nasıl öğreneceğini kendini test ederek karar verir. Öğrenilecek bilgiye bağlı olarak farklı öğrenmelerde farklı stratejiler kullanılabilir, kendine göre yeni stratejiler geliştirebilir(Gündoğmuş, 2013). Öğrenci kendi bilişsel ve duyuşsal özelliklerini tanıyarak kendine özgü bir çalışma takvimi oluşturur. Çalışma sürecinde stratejisini denetleyerek değişiklik yapabilir. Eskiden öğrenilecek bilgilerle yeni bilgiler arasında uyumsuzluk olduğunda öz öğretimli öğrenciler uyumsuzluğu ortadan kaldırarak yeni bilgi ile eski bilgi arasında bağ kurabilir(Senemoğlu, 2010).

Duyuşsal Stratejiler; Öğrenmede duyuşsal veya güdüsel engellerin ortadan kaldırılarak öğrenmenin gerçekleştiği stratejilerdir. Örneğin ders çalışırken sessiz bir ortamın sağlanması gibi. Çevresel etkenler bireyin öğrenmesini engelleyici niteliğe sahip olabilir. Gerek gürültü, gerekse ders çalışılan ortam bireyin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılamayabilir. Bu nedenle birey ortamı kendisine uygun hale getirebilir(Sönmez, 2011). Öğrenmeyi öğrenen öğrenciler duyuşsal stratejiler sayesinde konuya daha iyi güdülenir, öğrenme seviyelerini üst düzeye taşıyabilir(Oral, 2011). Duyuşsal özellikler dikkate alındığında bazı öğrenciler kendilerini güdüleyerek çalışırken, bazıları başkasının kendisini güdülemesine ihtiyaç duyabilir. Bazıları sürekli ve düzenli çalışma ortamını tercih ederken, bazıları düzensiz şekilde çalışmak isteyebilir. Bazıları rutin biçimde ödev verilmesini ve ödev yapmayı yeğlerken, bazıları bundan rahatsız olabilir. Tüm bu özellikler ve zıtlıklar öğrencilerin bireysel farklılıklarından meydana gelmektedir. Yine bireysel farklılıklara göre öğrencilerin kimi öğrenmede daha çok işitme duyusunu tercih ederken, kimi görme duyusunu, kimi dokunarak hissetme duyusunu tercih edebilir. Öğrenciler öğrenmede zamanın farklı saatlerini de tercih edebilirler. Örneğin sabah erken saatte zihni açık olan öğrencilerin akşam saatlerinde duyuşsal alıcıları kapalı olabilir(Köse, 2010). Başarılı olmak için dersi sevmeye çalışmak, kendi kendini güdülemeye çalışmak, başarı sonunda kendini ödüllendirmek bu stratejilerden bazılarıdır(Vural, 2011). Bu nedenle eğitim - öğretim ortamları öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve özelliklerine uygun olarak düzenlenmelidir(Tüysüz, 2013).

Açıklama Stratejisi; okunan bir metnin yapısını ve anlamını bozmadan kendi cümleleriyle farklı bir biçimde yazan bir öğrenci açıklama stratejisini kullanmış olur. Öğrencinin okuduğunu anlama becerisini test etmede etkili olabilir(Özdemir, 2012). Açıklama stratejisinde herhangi bir ön yargı taşımadan bağlantılar kurulur, karşılaştırmalar yapılır(Doğan, 2013).

Öğrenme stratejilerinin öğretimi konusunda özellikle öğretmenlere önemli görevler düşmektedir. Öğrenme stratejilerinin öğretiminin temel amacı, öğrencinin kendi kendine öğrenmesinin sağlanmasına yardımcı olmaktır. Kendi kendine öğrenmeyi saplayabilen öğrencilere bağımsız öğrenciler, stratejik öğrenciler, öz düzenleyici öğrenciler gibi nitelendirmeler yapılmaktadır(Senemoğlu, 2010). Öğrencilere öğrenme stratejilerinin neler olduğu, nasıl uygulanması gerektiği konusu mutlaka öğretilmelidir. Aksi durumda stratejik öğrenciler olamazlar, uyguladıkları öğrenme stratejilerinin farkında olamazlar ve kendi stratejilerini geliştirip farklılaştırılmazlar(Tay ve Taşdemir, 2007; Çelikkaya, 2010; Uslu ve Akıllılar, 2011; Eroğlu, 2012).

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın türü, evren ve örneklem, veri toplama araçları ve verilerin analizinden bahsedilecektir.

Araştırmanın Türü

Araştırmada nicel araştırma modellerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri var olan bir durumu ortaya çıkarmak için kullanılan bir modeldir. Durum veya birey üzerinde yapılacak çalışma kendi koşullarında, herhangi bir değişikliğe gidilmeden yapılır(Karasar, 2007)

Evren Ve Örneklem

Çalışma Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 322 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem ise bu fakültede öğrenim gören 322 öğrencidir. Örneklem evrenden seçilirken seçkisiz örnekleme yöntemlerinden tabakalı seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmış ve çalışmaya Sınıf Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, Resim-İş Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği ve Özel Eğitim Öğretmenliği öğrencileri katılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak Küçük(2010) tarafından geliştirilen ve Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.92 olan Öğrenme Stratejileri Ölçeği kullanılmıştır. Küçük(2010) ölçeği geliştirirken Weinstein ve Mayer(1986)' in sınıflamasını dikkate almıştır. Ölçek 48 maddeden oluşmakta, 5' li Likert derecelendirme ölçeği şeklindedir.

Ölçek Yineleme (alpha=0.73), Açıklama (alpha=0.84), Örgütlenme (alpha=0.80), Öğrenmeyi İzleme (alpha=0.85) olmak üzere 4 alt boyuttan oluşmaktadır.

Verilerin Analizi

Ölçek örnekleme uygulandıktan sonra yapılan güvenilirlik analizi sonucunda Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.915 olarak hesaplanmış ve daha önce ölçeği geliştiren araştırmacı tarafından bulunan güvenilirlik katsayısına (0.92) yakın bir değer elde edilmiştir. Sonuçlara göre ölçeğin güvenilirliğinin (>0.70) yüksek olduğu söylenebilir (Akbulut, 2010). Örneklem için alt boyutların güvenilirlik hesaplaması neticesinde Yineleme (alpha=0.59), Açıklama (alpha=0.8), Örgütlenme (alpha=0.81), Öğrenmeyi İzleme (alpha=0.84) olarak hesaplanmış ve yine ölçeği geliştiren araştırmacının değerlerine yakın değerler elde edilmiştir. Ölçeğin güvenilirliği, ölçeğin birden fazla kez uygulanması durumunda sonuçların birbiri ile tutarlı olmasının göstergesidir. Tekrarlı ölçümlerde sonuçlar hep aynı veya birbirine yakın çıkıyorsa ölçek güvenilirdir denilebilir (Tavşancıl, 2010).

Eğitim fakültesi öğrencilerinin genel olarak tercih ettikleri öğrenme stratejilerini sık tercih edilenden az tercih edilene doğru sıralamak için belirlemek için tüm öğrencilerin her bir stratejiden aldığı puanların ortalaması alınmış, sonuçlar Tablo1' de belirtilmiştir.

Tablo1: Tercih edilen stratejilerin ortalamaları

N=322	X
Yineleme	3,65
Açıklama	3,60
Örgütlenme	3,58
Öğrenmeyi İzleme	3,82

Sonuçlara göre öğretmen adaylarının tercih ettikleri öğrenme stratejisi en çok tercih edilenden en az tercih edilene doğru; Öğrenmeyi İzleme, Yineleme, Açıklama, Örgütlenme stratejileridir.

Ölçeğin alt boyutları arasında herhangi bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Pearson Korelasyon Katsayıları hesaplamalarına göre;

Tablo2: Alt boyutlar arasındaki korelasyon

n=322	Yineleme		Açıklama		Örgütlenme		Öğrenmeyi İzleme	
	r	p	r	p	r	p	r	p
Yineleme	-	-						
Açıklama			-	-				
Örgütlenme			0,638	0.00*	-	-		
Öğrenmeyi İzleme			0.563	0.00*	0.650	0.00*	-	-

*p<0.01 düzeyinde anlamlıdır

Korelasyon analizi sonucuna göre açıklama ile öğrenmeyi izleme stratejileri arasında olumlu yönde, açıklama ile örgütlenme stratejileri arasında olumlu yönde, örgütlenme ile öğrenmeyi izleme stratejileri arasında olumlu yönde güçlü ilişkilere rastlanmıştır

Açıklama stratejisini kullanan öğrencilerin öğrenmeyi izleme stratejilerini de kullandığından, açıklama stratejisini kullanan öğrencilerin örgütlenme stratejilerini de kullandığından, örgütlenme stratejisini kullanan öğrencilerin öğrenmeyi izleme stratejilerini de kullandığından bahsedilebilir.

Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin kullandıkları stratejilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla Fakörler ile Bölüm değişkeni arasında Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır.

Tablo 3: Stratejiler İle Bölümler Arasındaki Korelasyon

	t	p
Yineleme	0.699	0.803
Açıklama	0.292	0.704
Örgütlenme	0.354	0.525
Öğrenmeyi İzleme	0.077	0.795

ANOVA sonuçlarına göre tüm faktörlerde varyansların eşit olduğu ($t>0.05$) fakat öğrenme stratejilerinin bölümlere göre farklılık göstermediği ($p>0.05$) tespit edilmiştir.

Öğrenme stratejileri tercihlerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla her bir Faktör ile Cinsiyet değişkeni arasında Bağımsız Gruplar T Testi yapılmıştır.

Yineleme stratejilerinin kullanımının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla yapılan Bağımsız Gruplar T Testi sonuçlarına göre;

Tablo 4: Yineleme Stratejileri Tercihi İle Cinsiyet Arasındaki T - Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	X	S	Sd	t	p
Bayan	196	44,98	4.863	320	5.254	0.00*
Erkek	126	42	5.146			

* $p<0.01$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Yineleme Stratejileri tercihi ile cinsiyet arasında bayan öğrenciler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur ($t=5.254>0.05$, $p=0.00<0.01$). Bayan öğrenciler yineleme stratejilerini ($X=44.98$), erkek öğrencilere göre ($X=42$) daha fazla tercih etmektedirler.

Açıklama stratejilerinin kullanımının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla yapılan Bağımsız Gruplar T Testi sonuçlarına göre;

Tablo 5: Açıklama Stratejileri Tercihi İle Cinsiyet Arasındaki T - Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	X	S	Sd	t	p
Bayan	196	44,36	6.940	320	3.494	0.001*
Erkek	126	41,52	7.376			

$p<0.01$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Açıklama Stratejileri tercihi ile cinsiyet arasında bayan öğrenciler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur ($t=3.494>0.05$, $p=0.001<0.01$). Bayan öğrenciler Açıklama stratejilerini ($X=44.36$), erkek öğrencilere göre ($X=41,52$) daha fazla tercih etmektedirler.

Örgütlenme stratejilerinin kullanımının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla yapılan Bağımsız Gruplar T Testi sonuçlarına göre;

Tablo 6: Örgütlenme Stratejileri Tercihi İle Cinsiyet Arasındaki T - Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	X	S	Sd	t	p
Bayan	196	43,98	6.926	320	3.128	0.002*
Erkek	126	41,50	7.006			

* $p<0.01$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Örgütlenme Stratejileri tercihi ile cinsiyet arasında bayan öğrenciler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur ($t=3.128>0.05$, $p=0.002<0.01$). Bayan öğrenciler Örgütlenme Stratejilerini ($X=43.98$), erkek öğrencilere göre ($X=41,50$) daha fazla tercih etmektedirler.

Öğrenmeyi İzleme stratejilerinin kullanımının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla yapılan Bağımsız Gruplar T Testi sonuçlarına göre;

Tablo 7: Öğrenmeyi İzleme Stratejileri Tercihi İle Cinsiyet Arasındaki T - Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	X	S	Sd	t	p
Bayan	196	47,32	6.867	320	4.319	0.00*
Erkek	126	43,75	7.787			

*p<0.01 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Öğrenmeyi İzleme Stratejileri tercihi ile cinsiyet arasında bayan öğrenciler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur ($t=4.319>0.05$, $p=0.00<0.01$). Bayan öğrenciler Öğrenmeyi İzleme Stratejilerini ($X=47,32$), erkek öğrencilere göre($X=43,75$) daha fazla tercih etmektedirler.

BULGULAR

Öğretmen adaylarının en fazla Öğrenmeyi İzleme Stratejilerini, en az da Örgütlenme Stratejilerini kullanmaktadır. Öğrenmeyi İzleme stratejisi üst düzey öğrenme stratejilerindedir. Buna göre öğretmen adayları farklı durumlarda farklı öğrenme stratejilerini kullanabilirler, yeni stratejiler geliştirebilirler, stratejilerini denetleyebilirler. Yineleme stratejilerinin ikinci sırada tercih edilmesi de bu stratejinin sıkça tercih edildiğini göstermektedir. Yinelemenin kullanımı öğrenciliğin ilk yıllarından başlayıp, öğrenciliğin son yıllarına kadar devam etmektedir. Temel kavramların öğrenilmesinde daha çok tercih edilen bu strateji, basit ama etkili olabilecek bir stratejidir.

Ölçeğin alt boyutları olan öğrenme stratejileri arasında herhangi bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Korelasyon analizine göre açıklama ile öğrenmeyi izleme stratejileri arasında olumlu yönde, açıklama ile örgütlenme stratejileri arasında olumlu yönde, örgütlenme ile öğrenmeyi izleme stratejileri arasında olumlu yönde ilişkilere rastlanmıştır.

Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin kullandıkları stratejilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Buna durum tüm stratejilerin tüm bölümlerde kullanılabilirliğini, bölümün konularına özgü öğrenme stratejisi olmadığını akla getirebilir.

Öğrenme stratejileri tercihlerinin cinsiyete göre farklılık gösterdiği, tüm stratejileri (Yineleme, Açıklama, Örgütlenme, Öğrenmeyi İzleme) kız öğrencilerin daha yoğun şekilde kullandığı bulgusuna rastlanmıştır. Öğrenme stratejileri başarıyı etkileyen önemli etkenlerdendir. Bu durumda kız öğrencilerin derslerdeki akademik başarıları, erkek öğrencilerin akademik başarılarından daha yüksek olması beklenebilir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Öğretmen adayları etkin öğrenmelerini sağlayabilmek için kendi öğrenme ortamlarını düzenleyememektirler. Öğrenmelerini engelleyici çeşitli faktörlerin üstesinden gelemedikleri için genellikle duyuşsal stratejilerden yararlanamamaktadırlar. Öğretmen adayları daha çok öğrenmede tekrarlama stratejisini kullanmaktadır(Vural, 2011). Burada öğretmen adaylarının tekrarlama stratejilerini sık kullanmaları bulgularımız ile paralellik göstermektedir. Gündoğmuş (2013) ise öğretmen aday öğrencilerin en fazla biliş üstü, biliş yönetme ve duyuşsal stratejilerini kullandıklarını tespit etmiştir.

Elde edilen bulgulara göre kız öğretmen adayları tüm stratejileri erkeklere göre sıkça kullanırken Gündoğmuş (2013)' a göre kız öğretmen adayları ayrıntılandırma ve örgütlenme stratejilerini erkek öğretmen adaylarına göre daha fazla kullanmaktadırlar. Ayrıca öğretmen adaylarının tercih ettikleri öğrenme stratejileri, üniversiteye yerleştirilme puan türlerine göre de değişiklik gösterebilmektedir(Gündoğmuş, 2013).

Elde edilen bulgular strateji kullanımı tercihinin bölümlere göre farklılık göstermediği yönünde iken Çelikkaya (2010)' ya göre sosyal bilgiler öğretmen adayları çoğunlukla tekrar ve örgütlenme stratejilerini kullanmakta,

tekrar stratejisine bağlı olarak öğrenirken altını çizme, yüksek sesle okuma ve bu okumayı tekrar etme, örgütlenme stratejisine bağlı olarak da not alma gibi taktikleri tercih etmektedirler. Buna karşın program hazırlayarak düzenli çalışma, kavram haritaları çıkarma, öğrenilenleri belli aralıklarla tekrar etme en az tercih ettikleri stratejilerdir. Bu sonuçlar öğrencilerin genellikle bilginin kalıcı olarak öğrenilme çabasından ziyade sınava yönelik çalışmalarından kaynaklanıyor olabilir.

Eroğlu (2010) ise göre mesleki ve teknik eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğrenciler öğrenme stratejilerinden en çok “Bilişi Yönetme” stratejisini, en az da “Duyuşsal” stratejiyi kullandıklarını tespit etmiştir.

Geleceğin öğretmeni olan eğitim fakültesi öğrencileri öğrenme stratejileri konusunda bilgi sahibi ve bu stratejileri kullanıyor olmalı ki mesleki hayatlarında öğrencilerine model teşkil edebilsinler. Öğrenme sürecinde öğrenciler, özellikle de gelecek nesilleri yetiştirecek öğretmen adayı öğrenciler öğrenilecek bilginin hangi tür öğrenme stratejisine uygun olduğunu bilmeli, hangi öğrenme stratejilerinde kendisinin etkin öğrenme sağlayabileceğinin farkında olmalıdır.

Sadece öğrenme stratejilerini bilip kullanmak değil öğretmen adayları öğrenme stratejilerinin öğretiminden de haberdar olmalıdırlar ki, meslek hayatlarında öğrencilerine bu konuda faydalı bireyler olabilsinler.

Not: Bu çalışma 24-26 Nisan 2014 tarihlerinde Antalya’da 21 Ülkenin katılımıyla düzenlenen 5th International Conference on New Trends in Education and Their Implications – ICONTE’ de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Akbulut, Y. (2010). *Sosyal Bilimlerde SPSS Uygulamaları*. İstanbul: İdeal Kültür ve Yayıncılık.

Baş, G. (2012). Öğrenme Stratejileri Öğretiminin Öğrencilerin İngilizce Dersindeki Akademik Başarılarına, Tutumlarına ve Bilişötesi Farkındalık Düzeylerine Etkisi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 49-71.

Çelikkaya, T. (2010). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Kullandıkları Öğrenme Stratejileri. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 65-84.

Demir, T. (2013). Türkçe Derslerinde Dil Bilgisi Konuları Öğrenilirken Kullanılan Öğrenme Stratejileri Üzerine Bir Değerlendirme. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 168-206.

Doğan, D. (2013). Öğretmen Adaylarının Durum Belirleme Tercihlerinde Etkili Olan Etmenlere İlişkin Bir Modelleme Çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 1607-1627.

Eroğlu, G. (2012). Mesleki Ve Teknik Eğitim Fakültelerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğrenme Stratejilerinin İncelenmesi. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 25-45.

Gündoğmuş, N. (2013). *Öğretmen Adaylarının Teknolojik Pedagojik Alan Bilgileri İle Öğrenme Stratejileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Köse, A. (2010). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri, Ders Çalışma Stratejileri İle Fen Bilgisi Öğretimi Öz Yeterlik İnançları Arasındaki İlişki (ÇOMÜ Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.

Küçük, M. (2010). *Çevrimiçi Öğrenenlerin Öğrenme Biçimi, Öğrenme Stratejileri Ve Eşzamansız Tartışmalara Katılımları Arasındaki İlişki*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Oral, B. (Ed.).(2011). *Öğrenme Öğretme Kuram ve Yaklaşımları*. Ankara: Pegem Yayınları.

Özdemir, İ. (2012). Açıklama Stratejisi Öğretiminin Öğrencilerin Okuduğunu Anlama Becerilerine Etkisi. *Turkish Journal of Education*, 1-11.

Senemoğlu, N. (2010). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim*. Ankara: Pegem Yayınları.

Sönmez, V. (2011). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayınları.

Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınları.

Tay, B., & Taşdemir, A. (2007). Fen Bilgisi Öğretiminde Öğrencilerin Öğrenme Stratejilerini Kullanmalarının Akademik Başarıya Etkileri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 173-187.

Tunçer, B., & Güven, B. (2007). Öğrenme Stratejileri Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarıları, Hatırda Tutma Düzeyleri Ve Derse İlişkin Tutumları Üzerindeki Etkisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1-20.

Tüysüz, C. (2013). Üstün Yetenekli Öğrencilerin Öğrenme Stillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Durum Çalışması: Kahramanmaraş İl Örneği. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi (BAED)*, 19-28.

Uslu, Z., & Akıllılar, T. (2011). Almanca Bölümü Öğrencilerinin Uyguladıkları Dil Öğrenme Stratejileri. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24-37.

Vural, L. (2011). Öğretmen Adaylarının Çalışmalarında Yaşadıkları Öğrenme Sorunları Ve Kullandıkları Öğrenme Stratejileri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi* , 46-65.

Yamaç, A., & Ocak, G. (2011). Öğrenme Stratejileri, Denetim Odağı ve Akademik Başarı Arasındaki İlişkilerin Yapısal Eşitlik Modeli ile İncelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 467-486.